

STARGARD - KLEJNOT POMORZA

Dobrze trafiłeś, gdyż miasto nasze uznać należy za wzorcowe dla nauki historii Pomorza. Nagromadzenie i klasa stargardzkich

objektów zabytkowych sprawiają, że gród nasz nie ma sobie równych na Środkowym i Zachodnim Pomorzu. Szczególnie interesujący jest obszar zajmowany przez miasto średniowieczne, które dało początek dzisiejszemu 75-tysięcznemu Stargardowi. Aby go przybliżyć, wytyczyliśmy trasę staromiejskiego szlaku turystycznego, pn. "STARGARD - KLEJNOT POMORZA". Szlak ten umożliwia zwiedzenie najważniejszych obiektów zabytkowych, ilustrujących wyjątkowość grodu nad Iną.

Trasa szlaku wiedzie, w swej większości, XVIII i XIX-wiecznymi plantami, o długości ok. 3 km. Biegną one wzdłuż potężnych wałów, bastionów, fos, bram, baszt i bastei, z którymi jedynie krakowskie konkurować mogą. Z perspektywy i z bliska podziwiać można strzeliste wieże kościołów (w tym świętojańską trzecią w Polsce), najokazalsze baszty w kraju oraz jedną - z dwóch w Europie - bramę, rozpiętą nad korytem rzeki. Prawdziwą ucztą dla każdego, będzie wizyta w monumentalnej kolegiacie Mariackiej najpiękniejszym, gotyckim, ceglany

Polsce.

Szlak "STARGARD - KLEJNOT POMORZA" biegnie po okręgu. Możesz, przeto, Drogi Gościu, rozpocząć jego zwiedzanie w każdym dogodnym dla Ciebie miejscu. Zarezerwuj sobie na to dwie godziny. Gdy zechcesz obejrzeć muzea, wejść na punkt widokowy i na koniec - odpocząć w jednym z urokliwych parków, powinieneś przewidzieć odpowiednio więcej czasu. Zapewniamy, że nie będzie on zmarnowany.

1. RYNEK STAROMIEJSKI - serce miasta średniowiecznego. Wytoczony w czasie lokacji Stargardu. Wokół najważniejsze budowle miasta oraz domy bogatych mieszczan. Do ubiegłego wieku - jarmarki.

2. RATUSZ - najokazalszy, spośród średniowiecznych tego typu obiektów na Pomorzu. Początki ok. 1250 r., przebudowany w XIVw. Obecna, późnogotycka forma II poł. XVI w. Szczyty zdobione kunsztownym maswerkim sieciowym. Wielki pożar w 1635 r. strawił wraz z ratuszem archiwum miejskie. Odbudowany. P

onowne zniszczenia w 1945 r. Kolejna odbudowa w latach 1957-61.

3. ODWACH - ok. 1720 r. w stylu barokowym. Siedziba straży stargardzkiego garnizonu. Brak

pierwowzoru dla tego typu budowli na Pomorzu. Obecnie siedziba Muzeum.

4. KAMIENICE BAROKOWE - przy Rynku Staromiejskim. Nr 3 - XVII w. (Nowa Giełda?) odbudowana po pożarze w 1635 r., nr 4 - wybudowana w tym samym czasie (wcześniej teren cmentarza przykościelnego). Po zniszczeniach w 1945 r. - odbudowane w stylu barokowym. W kamienicy nr 4 siedziba Centrum Informacji Turystycznej, prowadzonego przez Towarzystwo Przyjaciół Stargardu.

5. KOLEGIATA NAJŚWIĘTSZEJ MARIII PANNY KRÓLOWEJ ŚWIATA - najcenniejszy zabytek Pomorza Zachodniego i Środkowego, jednocześnie najpiękniejszy, gotycki, ceglany kościół w Polsce. Inspiracja dla twórców dziesiątków budowli w minimum trzech krajach. Początek budowy w 1292 r., obecna bryła w kształcie z XIV-XV w. Dwuwieżowa bazylika z wieńcem kaplic w obejściu chóru. Typ hanzeatyckiej katedry miejskiej, reprezentowany jedynie w największych miastach Pobrzeża Bałtyku. Koronkowe, ceramiczne zdobienia elewacji; oryginalny wystrój wież - tzw. blenda stargardzka, unikalna galeryjka tryforyjna w prezbiterium podnoszą dodatkowo klasę dzieła. Wnętrze, po licznych zniszczeniach obiektu uboższe: ołtarz z 1663 r., malowidła ściennie (XV-XVIII w.), epitafia, ołtarze, obramowania wejść do kaplic (XVIII w.), witraże (XIX-XX w.).

6. ZESPÓŁ PLEBANII - trzy najstarsze budynki datowane na XIV, XVI i XIX w. W XV w. szkoła, później: mieszkania duchownych i organistów, muzea, diakonat, biura parafii.

7. BASZTA JEŃCÓW - XV w., najprostsza ze stargardzkich baszt (forma cylindra), wys. 13 m,

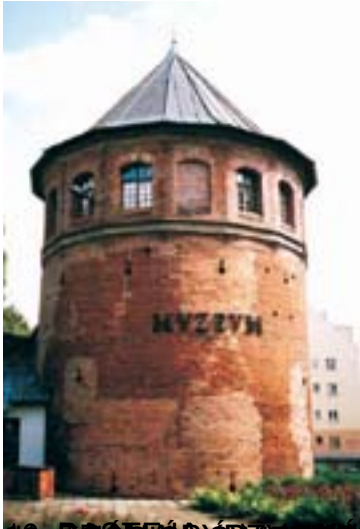
krenelaż.

8. MURY MIEJSKIE - podstawowy element umocnień Stargardu, jednego z najsilniej obwarowanych miast pomorskich. Z pierwotnego pierścienia o długości 2260 m (obejmował on obszar równy dwóm poznańskim starówkom) zachowało się 1040 m. Mur o wys. do 8 m. Skuteczność obronną murów podnosiły: czatownie - półbaszty (45), baszty (9), bramy z przedbramiami (4), basteje (4) oraz oddzielone od nich fosą wewnętrzną i oblaną zewnętrzną - wały z bastionami (usypane w XVI, a podwyższone w XVII w.) Idąc Aleją Słowiczą grzbietem dawnego wału, zobaczyć można (na planie nieoznaczone): amfiteatr i neorenesansową willę (1926 r.), zasłużonej dla Stargardu młynarskiej rodziny Karowów. Obecnie siedziba Młodzieżowego Domu Kultury.

9. BASZTA TKACZY - (Lodowa, Wieża Sukienników) - XV w., osiem kondygnacji, wys. 31 m. Obok baszty Morze Czerwone, należy do najokazalszych baszt w Polsce. W perspektywie ul. Sukienniczej - piękna panorama fortyfikacji miejskich (niewiele takich w Polsce).

Wieża Ciśnień - siedziba Muzeum Regionalnego w Stargardzie. Wybudowana w 1860 roku, wzniesiona z cegły, posiadała 6000 litrów wody.

Ratusz Starego Miasta - siedziba Urzędu Miejskiego. Obiekt w budowie w latach 1945-46. Siedziba

Wieża Dzwonowa - siedziba Muzeum Regionalnego w Stargardzie. Wybudowana w 1860 roku, wzniesiona z cegły, posiadała 6000 litrów wody.

Widok z góry na Stargard, Klejnot Pomorza, szlak staromiejski

Brama Stargardzka, Klejnot Pomorza, szlak staromiejski

Wieża Stargardzka, Klejnot Pomorza, szlak staromiejski

